

Kolejna grabieżcza inwazja Izraela

17 grudnia 2024

8 grudnia 2024 r. świat obiegnęła informacja o upadku reżimu Baszszara al-Asada w Syrii. Damaszek zajęły oddziały salafickiej organizacji Hajat Tahrir asz-Szam (HTS), uznawanej przez ONZ za ugrupowanie terrorystyczne. Sam al-Asad uciekł wraz z rodziną do Rosji.

Wydarzenia te oznaczają koniec trwającej ponad 50 lat rządów „dynastii al-Asadów” (w rzeczywistości tylko ojca i syna). Stanowią zwieńczenie trwającej od 2011 roku wojny domowej w Syrii.

Jak do tego doszło?

Wojna domowa w Syrii rozpoczęła się w marcu 2011 roku jako część Arabskiej Wiosny. Konflikt rozpoczął się od protestów przeciwko neoliberalnym reformom reżimu prezydenta Baszszara al-Asada, które szybko przerodziły się w zbrojne starcia. Główną siłę oporu przeciwko syryjskiemu rządowi stanowiła Wolna Armia Syrii. Zamieszkała przez Kurdów północnowschodnią część kraju była pod kontrolą Syryjskich Sił Demokratycznych (SDF), które utrzymywały tam autonomię. W miarę trwania wojny, do konfliktu dołączyły także inne frakcje, takie jak Państwo Islamskie czy Dżabhat an-Nusra (odgałęzienie Al-Kaidy).

Wojna skutkowała ogromnym kryzysem humanitarnym, w wyniku którego Syria została zdewastowana, a kraj opuściło prawie 7 milionów uchodźców. Do 2017 roku rządowi al-Asada udało się jednak opanować sytuację, między innymi za sprawą hojnego materialnego i militarnego wsparcia ze strony Rosji i Iranu – Państwo Islamskie zostało pokonane niemal w całości, a inne

frakcje rebelianckie zdecydowanie osłabione. W 2020 roku, po nawiązaniu porozumienia z siłami kurdyjskimi, Damaszek kontrolował około 2/3 terytorium Syrii, a cały konflikt uległ znacznej deeskalacji.

Niemałe zaskoczenie (dla całego świata!) stanowiła więc niespodziewana ofensywa antyasadowskich rebeliantów podjęta 27 listopada 2024 r. Pierwsze skrzypce grała w niej wspomniana już organizacja Hajat Tahrir asz-Szam, czyli „rebrandowana” Dżabhat an-Nusra, której przewodzi Abu Muhammad al-Dżaulani (były członek m.in. Dżabhat an-Nusry i Państwa Islamskiego). Wojsko syryjskie posypało się niczym domek z kart – 11 dni później ludzie al-Dżaulaniego przejęli już stolicę i ogłosili powstanie rządu tymczasowego.

Atak Izraela

Chaos wywołany upadkiem rządu został al-Asada został błyskawicznie wykorzystany przez izraelskie siły zbrojne do przeprowadzenia serii ataków na Syrię. W ciągu kilku dni Żydzi zdążyli zająć tzw. strefę buforową przy umownej granicy z Syrią (przebiega ona przez teren wzgórz Golan, od 1967 roku w ok. 2/3 nielegalnie okupowany przez Izrael), a także górę Hermon, która posiada strategiczne znaczenie ze względu na położenie przy granicy z Libanem. Ponadto przeprowadzili prawie 500 nalotów na terytorium syryjskie, które skutkowały między innymi doszczętnym zniszczeniem syryjskiej marynarki wraz z portem, w którym stacjonowała.

Szeroko zakrojona agresja izraelska nie spotkała się jednak z żadną militarną odpowiedzią ze strony nowego rządu, a jedynie z reakcją dyplomatyczną – skargą złożoną do Sekretarza Generalnego ONZ. Internetowi komentatorzy dopatrują się różnych przyczyn tego stanu rzeczy – od doszukiwania się w HTS agentury Izraela, Turcji czy „kolektywnego zachodu”, aż po bardziej przyziemne przyczyny takie jak słabość militarna i polityczna nowych władz Syrii.

Co przyniesie przyszłość?

Skomplikowany, wielowymiarowy i chaotyczny charakter konfliktu w Syrii uniemożliwia udzielenie prostej odpowiedzi na to pytanie. Trudności w analizie tej sytuacji potęguje przede wszystkim nieobliczalny charakter działań podejmowanych przez HTS.

Jak wskazują liczni internetowi komentatorzy, z pewnością znacznemu osłabieniu uległa „oś oporu” prowadzona przez Iran, której asadowska Syria była kluczowym ogniwem, odpowiadającym między innymi za utrzymanie szlaków dostaw do libańskiego Hezbollahu. Nie jest to jednak tożsame z upadkiem narodowyzwoleńczego ruchu Palestyńczyków – należy pamiętać, że Gaza przez lata była izolowaną enklawą, a sam al-Asad nie wykazywał szczególnego zapału do pomocy Palestyńczykom, czego przykładem są chociażby jego wielokrotne odmowy użyczenia Jemenowi syryjskiego terytorium do przeprowadzenia lądowej ofensywy przeciwko Izraelowi.

Źródło: FaktyiAnalizy.info